

Let op: beantwoord een open vraag altijd in het Nederlands, behalve als het anders is aangegeven. Als je in het Turks antwoordt, levert dat 0 punten op.

Tekst 1

- 1p 1 Je wilt baklava kopen die met meel uit het gebied van Harran is bereid.
→ Bij welke baklavazaak kun je die krijgen?
Schrijf de naam van die baklavazaak op in de uitwerkbijlage.

Türkiye'nin en iyi baklavacıları

Şeker Bayramı öncesi jüri üyelerimize Türkiye'nin en iyi baklavacılarını sorduk.

İMAM ÇAĞDAŞ

Gaziantep'te baklava denince akla gelen ilk isimlerden. Geçmişi 107 yıllık. İmam Çağdaş Lokantası, haklı şöhretini uzun yıllardır koruyor. Ürettikleri baklavanın lezzetinin Harran ununda ve kullanılan fıstıkta saklı olduğunu söylüyorlar. Harran Ovası'nda yetişen ve diğerlerine göre daha sert olan buğdaydan üretilen un, yufkanın ince olmasını sağlıyor. Antepfıstığı ise ürün tam

olgunlaşmadan toplanıyor. Böylelikle boz iç denilen fıstık hem daha yağlı ve lezzetli, hem de tam yeşil oluyor. Yağ da Harran Ovası'ndan alınıyor. İmam Çağdaş'ta kare baklavanın kilosu 18 YTL, havuç ve şöbiyet 20 YTL, fıstık ezme 25 YTL. Uzun Çarşı No: 14, Gaziantep Tel: (342) 231 26 78

HACİBOZANOĞLU

Hacıbozanoğlu ailesinin 3'üncü kuşağı tarafından işletilen Laleli'deki Hacıbozanoğlu'nun baklavaları Bahçelievler'deki fabrikalarında üretiliyor. Lezzetinin kaliteli malzeme ve iyi işçilikten kaynaklandığını söylüyorlar. Hacıbozanoğlu'nun baklavaları 20-22 kattan oluşuyor. Şirkette uzun yıllar çalışmış ve konularında uzman olan ustalar hamurları incecik açıyor. Cevizli baklavanın kilosu 15 YTL, fıstıklı baklava 18 YTL ve sütlü nuriye 14 YTL. Ordu Caddesi No: 279, Laleli/ İstanbul Tel: (212) 518 69 20-21

SEYİDOĞLU

Laleli'de dükkanı olan Gaziantep'li Habeş Seyidoğlu'nun baklavaları İstanbul Beylikdüzü'ndeki fabrikada üretiliyor. Buradan da kent geneline yayılmış mağazalarında satışa sunuluyor. Baklavaların sırrı un, şeker, yağ, fıstık ve cevizin en kalitelilerini ustaların iyi kullanmasında saklı. Gaziantep'li Habeş Seyidoğlu'nun baklavaları 12 kat hamurdan oluşuyor. Spesyaliteleri arasında Aloe Vera'lı baklavalar da var. Nasıl yapıldığı meslek sırrı olarak söylenmiyor ama Aloe Vera'nın sıvısı ya şerbetleme ya da pişirilmeden önce baklavanın içine katılıyor. Aloe Vera'lı baklavanın kilosu 17 YTL, fıstıklı baklava 15 YTL, fıstıklı baklava 18 YTL ve sütlü nuriye 14 YTL.

Ordu Caddesi No: 287, Laleli/ İstanbul. Tel: (212) 458 24 24

Tekst 2

- 1p 2 Welk van onderstaande boeken is humoristisch?
Schrijf de titel van het boek op in de uitwerkbijlage.
- 1p 3 Welk boek gaat over een jongen zonder vader?
Schrijf de titel van het boek op in de uitwerkbijlage.

Portakal Kız

Jostein Gaarder

Çocuklar ve gençler için kaleme aldığı Sofie'nin Dünyası adlı kitabıyla felsefeyi popüler hale getiren Norveçli yazar Jostein Gaarder'ın, yeni kitabı Portakal Kız okurlarla buluşuyor. Jostein Gaarder'ın bu defaki kahramanı 15 yaşındaki erkek çocuğu Georg. Bu delikanlı 11 yıl önce ölen babasının kendisine yazdığı bir mektubu bulur ve hayatı sorgulamaya başlar.

Cemile

Orhan Kemal

Yaşam mücadelesiyle çok genç yaşında tanışan Orhan Kemal, yüreğinde iz bırakan her şeyi edebiyata aktardı. 'Cemile' de Orhan Kemal'in hayatından satırlara taşan bir roman. Arka planda 1934 Adana'sındaki yoksul bir işçi mahallesinin ve işçilerin ekmek parası için verdiği mücadelenin anlatıldığı; güzel Boşnak kızı, işçi Cemile ile 24 lira 95 kuruş aylığa mahkûm Kâtip Necati'nin aşk öyküsü.

İki Yabancı Eller Birleşmiş

Marc Lambron

Roma'da büyülü bir aşkla başlayıp, Vietnam'da savaşın cehenneminde süren etkileyici bir roman.1960 yılı, Roma... Büyülü bir şehirde, sinemanın göz kamaştırıcı cazibesinin ağır bastığı sıcak bir yaz. Modeller, ressamalar, yönetmenler, aktris ve aktörler, gazeteciler... Renkli hayatlar...Renkler arasında kaybolup gidenler... Bir yıldırım aşkıyla başlıyor herşey....

Kiraz Toplayan Uskumru

Ahmet Tangün

Herkesin her şey hakkında söyleyecek çok şeyi olduğu bir dönemden geçiyoruz. Mikrofon kime uzatılırsa o konuşuyor. Aşkın ömründen, zayıf kalmanın kurallarına, gençliğin sırlarından, mutlu evlilik formüllerine ve depremin şiddetinden, biçimine kadar kimsenin bilmediği bir şey yok bu hayatta. Ahmet Tangün, pop çağının enformasyon yağmuru altında zorlanan bizlerle açıktan açığa dalgasını geçiyor.

Tekst 3

- 1p 4 Je wilt weten welk bedrijf door topmensen uit de Turkse zakenwereld als een ware school voor toekomstige leidinggevenden wordt gezien.
→ Schrijf de naam van dat bedrijf op.

Türkiye'nin cazip şirketleri...

Nilüfer Gözütok / Capital Dergisi

Şirketlerin başarısı ve imajını liderlere teslim edenler artık en iyi liderin peşindeler. Bu nedenle, liderleri çekecek niteliklere sahip olmak, şirketlerin vazgeçilmezleri arasındaki yerini almaya başladı. Bazı şirketler lider geliştirme programları ve sundukları olanaklarla liderler için olumlu koşullar yaratmaya çalışıyorlar. Bazıları ise ücreti ön plana çıkarıyor. Peki böyle bir ortamda liderler hangi şirketleri çalışmak için cazip görüyorlar? İşte liderlerin çalışmak istediği şirketler:

Şirket	Cazip kılan faktörler
GARANTİ	İtibarı yüksek, sektördeki yeri ve imajı sağlam ve insan kaynaklarına yatırım yapan, kurumsal bir banka olması ilgi çekiyor.
FORD OTOSAN	Yükselen ihracat performansı nedeniyle beğeniliyor. Hem yerli hem yabancı ortağı olması da cazip.
YAPI KREDİ	Marka değeri ve şirket kültürü öne çıkıyor. Sektöre getirdiği yeniliklerle liderliği etkiliyor.
THY	Uluslararası rekabete açık, zorlu bir sektörde çalışmak isteyenlere cazip geliyor. Şirket gücüyle ilgi çekiyor.
SABANCI	Grup içinde sunulan farklı kariyer olanakları, sosyal sorumluluklara duyarlı bir kurum olması nedeniyle tercih ediliyor.
DOĞUŞ	İyi kurumsal yönetim konusuna verdiği önem ve profesyonel yöneticilere insiyatif vermesiyle öne çıkıyor.
ŞİŞECAM	Kurumsal yapı ve dünya pazarındaki gücü nedeniyle beğeniliyor. Büyük organizasyon deneyimi için ideal olarak görülüyor.
KOÇ	Liderler genellikle Koç Holding'i yönetici yetiştiren bir okul olarak görüyor.
EFES PİLSEN	Şirketin büyüme gelişme performansı ve potansiyeli liderlere heyecan veriyor. Çevik pazarlama politikaları da etkiliyor.
TÜPRAŞ	Liderler, özelleştirme sonrasında bölge için böyle önemli ve kritik şirketin yeniden yapılanmasının içinde bulunmak istiyor.

Tekst 4

- 1p 5 Welke schrijfster is **erop tegen** om verschil te maken tussen vrouwelijke en mannelijke auteurs?
- A Buket Uzuner
B İnci Aral
C Nazlı Eray
D Oya Baydar

Yazarın kadını erkeği olmaz!

Aslı Onat

Görüşlerini aldığımız kadın romancılarımıza seçtikleri konular hakkındaki düşüncelerini sorduk.

BUKET UZUNER:

- Türkiye dayak yiyen ve töre cinayetlerinde öldürülen kadınlar konusunda dünya rekoru kırarken kadın yazarların çoğunlukla kadın sorunlarından bahsetmelerinden doğal ne olabilir? Öte yandan erkek yazarlar aşk yazdığına büyük başarı diye lanse edilirken kadınlar benzer konuları yazınca bu daima kadınsı ve hafif bulunur. 'Kumral Ada - Mavi Tuna' ve 'Gelibolu' romanlarım son derece siyasi romanlardı. Onları da aşk romanları diye algılayanlara ben bile yardım edemem tabii.

İNCİ ARAL:

- Toplum olarak siyasetten uzaklaştırdık zaten. Bu duruma tersinden de bakabiliriz: Yoğun ve kısır siyasetten hem yazarlar hem okurlar bıktı. Bu nedenle de insanların bakış açıları dar ve dengeler kurulamıyor sanırım. Ama hayatın her alanında siyaset var artık; 70'lerdeki gibi kaba siyaset yerine daha incelikli bir siyaset yapılıyor.

NAZLI ERAY:

- Kadın romancı sayısında azalma olduğunu düşünmüyorum. Edebiyatta bin adet üretirsiniz ama bunların içinden bir ya da ikisi gerçekten iyi olabilir. Ayrıca kadın romancı-erkek romancı gibi bir ayırım yapabileceğimizi de sanmıyorum. Bu ara aşk, ilişkiler ve evlilik konuları moda olduğu için herkes bu tür konulara yöneliyor zaten.

OYA BAYDAR:

- Bütün alanlarda olduğu gibi romanda da kadın yazarların sayıca erkeklerden çok daha az oldukları tespitine katılıyorum, ama gerek çok satanlar, gerekse edebi değer açısından öne çıkan ürünlere bakarsak, kadın romancıların erkeklerden çok da geride olduklarını söyleyemeyiz. Ancak, edebiyat dışı gördüğüm, milliyetçi duyguları kaşıyan kitapları ve polisiyeleri bu değerlendirmenin dışında tutuyorum. Bu konuda erkekler rakipsiz.

Tekst 5

Eviniz artık kumandanın ucunda

Fransız kökenli Schneider Electric şirketi, "UnIQhome" adını verdiği akıllı ev sistemleri ile Türkiye'de konut elektrifikasyonu pazarına girdi. Schneider ilk olarak 1890 yılında Bursa-Mudanya demiryolunun inşasıyla Türkiye'deki faaliyetlerine başlamıştı. Şirket, şimdi yeni çözümleriyle konutların içindeki elektrik dağıtımını ve ev otomasyonunu da yapacak.

Şirketin Türkiye Genel Müdürü Turhan Turhangil, AA muhabirine yaptığı açıklamada, artık birçok şeyin elektrikle kontrol edilmeye başlanmasından dolayı bu pazara yöneldiklerini söyledi.

Şirket mevcut ürünlerinin yanı sıra anahtar priz, ev otomasyonu ve tesisat malzemesi ile hızlı bir şekilde konut sektörüne girdi. Turhangil, Türkiye'de ilerleyen yıllarda akıllı ev sistemlerine olan ilginin daha da artacağını dile getirdi.

Tek bir kumanda ya da cep telefonu ile kontrol

Verilen bilgiye göre, UnIQhome, bir evin elektrik kontrolü gerektiren tüm detaylarının tek bir kumandayla veya gerekirse cep telefonu ile kontrol altına alınmasını sağlıyor. Koltuktan kalkmadan sadece tek bir kumanda ile salon perdelerinin kapatılıp sinema perdelerinin indirilmesi sağlanabilecek ve DVD oynatıcısı çalıştırılacak.

Evden uzakta bulunduğu zamanlarda önceden programlanan kontrol sistemi ile evin içerisindeki ışık simülasyonlarıyla 'evde hayat devam' ediyor hissi uyandırılacak. Sistem, hırsızlık ve gaz kaçağı gibi alarm durumlarında yine cep telefonu aracılığıyla ev sahibini uyarabilecek.

- 1p **6** Wat maakt Turkije interessant voor de firma Schneider om daar te investeren?
- A bestaande handelsbetrekkingen
 - B de jonge bevolking van Turkije
 - C de ligging van Turkije
 - D de stabiliteit van Turkije
- 1p **7** Waarom wil de firma Schneider zich inzetten voor automatisering in huis volgens de tekst?
- A Er is een groot nieuwbouwproject in Turkije.
 - B Er is wereldwijd veel vraag naar.
 - C Je kunt onnoemelijk veel met elektronica.
 - D Ze hebben al een elektriciteitsnet aangelegd.
- 2p **8** Er staan in de tekst drie gemakken genoemd van automatisering met een centrale afstandsbediening.
→ Schrijf op welke drie gemakken dat zijn.
- 1p **9** Automatisering maakt je huis ook veiliger.
→ Schrijf één kort voorbeeld hiervan in de uitwerkbijlage op.
Je mag in het Turks antwoorden.

Tekst 6

Çocuklar günde 500 kez gülüyor

DURMUŞ SEVİNDİK / ZONGULDAK, (DHA)

Zonguldak Atatürk Devlet Hastanesi Çocuk Cerrahisi Uzmanı Opr. Dr. İbrahim Aydoğdu, bebeklerin doğar doğmaz içgüdüsel olarak ağladıklarını ancak ikinci aydan sonra gülümsemeye, altıncı aydan itibaren ise bunu geliştirerek kahkahalar atmaya

5 başladıklarını belirtti. Dr. Aydoğdu, "Gülerken kalp atışı hızlanır, derin nefes alınır, beyin tarafından 'endorfin' denilen kimyasallar salgılanır. Endorfin ise vücudumuzda gerginliği, ağrıyı azaltır. Gülmek de üzüntü veya öfke gibi bir boşalma yoludur. Yapılan bir araştırmaya göre insanlar 1950'li yıllarda günde ortalama 18 dakika gülerken, bu süre günümüzde 6 dakikaya düşmüş

10 bulunmaktadır. Yetişkinlerin günde ortalama 60, çocukların ise 500 kez güldüğü ve bir gülüşün ortalama 6 saniye sürdüğü saptanmıştır" dedi.

Gülmenin sosyal ilişkilerde mutluluğu paylaşmak gibi görülebildiğini ancak her zaman mutluluk ifadesi olmadığını vurgulayan Dr. Aydoğdu, şunları söyledi:

15 "Gülmek; akıl, duygu ve çevrenin etkisi altındadır. Gerektiğinde bulunduğumuz yer, zaman ve duruma göre gülme ve gülümsememizi kontrol altında tutabiliyoruz. Gülerken karşımızdakilere güven verebilir, sevdiğimizi ya da aşağıladığımızı gösterebiliriz. Gülme eylemi, bir güç belirtisi olarak ortaya çıkabildiği gibi (rakibini yenen kişi) güçsüzlüğün sonucu olarak da karşımıza çıkabilir (patronlarına karşı güler yüzlü olmak zorunluluğu gibi). Gülmenin karşıtı

20 ağlamak mıdır? Bu durum her zaman geçerli değildir. Sevinçli olaylarda gülme zorunluluğu da yoktur. Örneğin bir yarışmada madalya alan bir sporcu, ulusal marşları çalınırken ağlayabiliyor. Her ne olursa olsun iyi niyetle, akıl, duygu ve çevrenin etkisiyle yoğrulmuş bir gülmenin yararı çoktur. Gülmek kendine güvenmektir, gülmek özgürlüktür, gülmek yaşamaktır."

- 2p **10** Welke van onderstaande beweringen zijn juist en welke zijn onjuist volgens de tekst?

Kruis in de uitwerkbijlage je keus aan.

- 1 Baby's kunnen na twee maanden hardop lachen.
- 2 Kinderen lachen meer dan grote mensen.
- 3 Lachen is een uitingsvorm van emotie.
- 4 Mensen lachen tegenwoordig vaker dan vroeger.

- 1p **11** Lachen is niet altijd een blijk van vrolijkheid.
Waarvan is lachen soms ook een uiting volgens de tekst?

- A van minachting
- B van verdriet
- C van vermoeidheid

- 1p **12** Schrijf het eerste en het laatste woord op van de zin waarin staat wat lachen voor de mensen betekent (laatste alinea).

Tekst 7

Diplomalı balıkçılar mahalleye taze balık getirdi

Su ürünleri mühendisi Selin ve Çağdaş Işık çifti birkaç ay önce İstanbul Kızıltoprak'ta "Kırmızı Balık" ismini verdikleri bir balıkçı dükkanı açtılar. Burada müşterilerine taze balıkla birlikte bilgi ve lezzetli tarifler de veriyorlar. Kızıltoprak sakinlerinin bu çalışkan, becerikli ve genç çifte 13 uzun sürmedi. Alışık olmadıkları kadar bilgili ve becerikli olan bu gençlerle konuşmak için artık her gün uğramaya başlayan emekliler ve evhanımları bile var. Çünkü onlarla deniz, balık ve lezzetli tarifler üzerine sohbet etmek gerçekten çok keyifli. Deniz ve doğa 14 olan 29 yaşındaki Çağdaş ile 27 yaşındaki Selin Işık çifti 10 yıl önce İstanbul Üniversitesinde tanıştılar. 2000 yılında su ürünleri mühendisi olarak üniversiteden mezun olduktan sonra İzmir Çandarlı'da levrek yetiştirilen bir balık çiftliğinde 4 yıl beraber çalıştılar. Çağdaş'ın askere gitmesi üzerine bir süreliğine 15. Bu arada evlenmeye de zaman ayırmışlar. Çağdaş, askerden dönünce aileleri ve arkadaşlarından uzak kalmak istememişler. En iyi bildikleri iş olan balıkçılığı bu kez İstanbul'da sürdürmeye karar vermişler.

Kızıltoprak'ta açtıkları "Kırmızı Balık"ta alışlagelmiş balıkçılık anlayışının ve işleyişinin dışına çıkmak istemişler. Uzun süre tazeliği koruyabilmek için pek çok balıkçının aksine balığın küçük bir kısmını sergiliyor, geri kalanını uygun derecede dolapta tutarak maksimum 16 sağlıyorlar. Sergilenen az miktarda balığın da üzeri dış ortamla temas etmeyecek şekilde kapalı tutuluyor. Bunun da hijyen açısından zorunluluk olduğuna inanıyorlar. Sürekli buldukları mevsim balıklarından başka, sipariş üzerine her türlü su ürününü müşterilerine temin ediyorlar. Belli bir bölgede evlere 17 var. Şimdiden pek çok müşterileri telefonla sipariş vermeyi tercih etmeye başlamış bile ... Bildikleri kadarıyla da su ürünleri mühendisi olarak bu işi yapan başka kimse yok. "Kırmızı Balık"ta balığın günlük olarak satılması en önemli özellik ...

Balık satmak zevkli ama iş mesaisi beklediklerinden 18 olmuş ... Çünkü Çağdaş'ın günlük mesaisi gece saat 03.00'te başlıyor. Gün doğmadan evden çıkıp Kumkapı'daki Su Ürünleri Hali'ne gidiyor. Balığı dükkana getirişi, haldeki balık çeşidine, o anki piyasa koşullarına göre saat 08.00 - 10.00'u buluyor. Ondan sonra da satış başlıyor. Akşam saat 20.00 - 21.00'e kadar da devam ediyor. Mümkün olduğu kadar balığı o gün bitirmeye çalışıyorlar. Günlük balık satmak istedikleri için şimdilik oldukça düşük miktarda satış yapıyorlar. Bu da tüm türlerin toplamı 19 vurulursa 30-40 kg gibi bir miktar yapıyor. Dükkanda şu an için ağırlıklı olarak çinekop, hamsi, istavrit ve palamut gibi mevsim balıkları var. Alternatif olarak levrek ve çupraı da bulundurmaya tercih ediyorlar. Balık yemeyi çok seven çift, mümkün olduğu kadar da çok 20. Su ürünleri açısından zengin bir ülkede yaşasak da maalesef balık tüketimi çok düşük. Balık yeme alışkanlığı ve kültürü küçük yaşlarda edinilmekte, bu görev de annelere düşüyor.

Kies bij iedere open plek in de tekst het juiste antwoord uit de gegeven mogelijkheden.

1p **13**

- A alışmaları
- B bakmaları
- C satmaları
- D vermeleri

1p **14**

- A bilimi
- B hayranı
- C sahibi
- D ürünleri

1p **15**

- A ayrılmışlar
- B birleşmişler
- C güçlenmişler
- D kapanmışlar

1p **16**

- A büyüklüğü
- B miktarı
- C satışı
- D tazeliği

1p **17**

- A bilgileri de
- B ihtiyaçları da
- C reklamları da
- D servisleri de

1p **18**

- A hızlı
- B kolay
- C yavaş
- D zor

1p **19**

- A karaya
- B kasaya
- C kiloya
- D paraya

1p **20**

- A bakıyor
- B satıyor
- C savuruyor
- D tüketiyor

Tekst 8

Beş asırlık lezzet: Kahve

Arçelik'in sponsorluğunda basılan "Telvenin İzinde" adlı kitap, okuyucuyu kahve dünyasında renkli bir yolculuğa çıkarıyor.

Türk sosyal hayatında çok önemli yer tutan kahve ve kahvehane kültürünü anlattığı kitabında "Kahve kültürümüze girmekle kalmayıp damarlara işlemiş ve bir renge de adını vermiş." diyor Kadir Şen. Biriyle kahve içmenin insan ilişkilerinde de önemli bir yeri olduğunu hatırlatıyor. Atalarımız boşuna: "Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır." dememişler. Arçelik'in sponsorluğunda yayınlanan 'Telvenin İzinde' adlı bu kitap kahvenin nereden geldiğini, nasıl yayıldığını, bugüne dek gelen kahve efsanelerini ve kahvehaneleri kaleme alıyor. Kitaba göre kahvenin anavatanı hakkındaki bugün elimizdeki bilgiler; Etiyopya'nın güneyinde kalan yaylaların, yabani kahve bitkisinin doğal olarak yetiştiği bölge olduğunu söylüyor. Yerli halk bu bitkinin tanelerini un haline getirip bir çeşit ekmek yapıyor ve bu besin türü kabile hayatının temel ihtiyaç maddeleri arasında yer alıyormuş. Bu da kahvenin bir içecek olmadan önce gıda maddesi olarak kullanıldığını gösteriyor. Bir efsaneye göre, 1300 yıllarında Etiyopya sınırlarında kalan Kaff yöresinde yaşayan 'Kaldi' adlı bir çoban, bir gece keçilerinin bazı yeşil ve kırmızı meyveleri yedikten sonra hareketlendiğini görür. Bu mucizeye şaşırır ve kendisi de meyveleri kaynatıp suyunu içer. Bir süre sonra enerjisinin arttığını, kalp atışlarının hızlandığını görür. Bu olayı köyün imamına anlatır. Birlikte meyvelerini toplayıp kuruturlar sonra da suyun içinde ısıtıp içerler. Kafeinin uyarıcı etkisini ilginç bulan imam, onu tüm din adamlarına tavsiye eder.

Arapçadaki 'kahva' telaffuzu, Türkçede kahveye dönüştükten sonra Avrupa dillerine de caffa, kaffie, coffee olarak geçmiş. Türkler tarafından bulunan yepyeni hazırlama metodu sayesinde kahve güğüm ve cezveyle pişirilerek 'Türk Kahvesi' adını almış. Başlangıçta özellikle gelir düzeyi yüksek ve okur-yazarlar tarafından tüketilen kahve, hızla tüm İstanbul'a yayılmış ve çok sayıda kahvehane açılmış. Kahvenin toplumsal özelliği burada da ortaya çıkmış. 16. yüzyıldan itibaren çeşitli toplumsal sınıfları bir araya getiren kahvehaneler çoğu kimse için vazgeçilmez bir buluşma yeri olmuş. Eskiden kahvehanelerde politika, sanat ve edebiyat alanlarında sohbetler yapılır, o dönemlerde kahvehaneye gidenlere 'mektebi irfan sahibi' denirmiş. Ama ne zaman bir ayaklanma ya da ayaklanma olasılığı olsa, önce kahvehaneler kapatılmış. Zamanla kahvehanelerin işlevi farklılık kazanmış. Bu mekânlar genellikle aylıkların gittiği yerler olarak tanıtılmış. Dönemin gezginlerinden J. Wild "İşi gücü olmayan bir Türk günün yarısını kahvehanede oturarak, dama ya da satranç oynayarak geçirir." diye yazıyor. Kahvehanelerin çoğalmasıyla birlikte, kahvehane sahipleri müşteri çekmek için yarışa girmiş. Birçoğu canlı eğlenceler düzenlemiş. Kahvehanelerde keman ve flüt çalgıcısı ile müzisyen hemen her yerde görülmeye başlanmış.

- 1p **21** Waar komt koffie oorspronkelijk vandaan, volgens het boek van Kadir Şen?
Schrijf de naam van het land op in de uitwerkbijlage.
Je mag ook in het Turks antwoorden.
- 1p **22** Parçaya göre kahve ilk olarak ne için kullanılmış?
A içecek
B koku maddesi
C renk maddesi
D yiyecek
- 1p **23** Kahvenin uyarıcı etkisi ilk olarak nasıl ortaya çıkmış?
A kahve meyvelerini yiyen çoban sayesinde
B kahve meyvelerini yiyen deve sayesinde
C kahve meyvelerini yiyen imam sayesinde
D kahve meyvelerini yiyen keçi sayesinde
- 1p **24** Türk kahvesi adını nereden almıştır?
A kahvenin değişik bir şekilde çekilmesinden
B kahvenin pişiriliş şeklinden dolayı
C kahvenin Türkler tarafından dünyaya yayılmasından
D Türklerin çok kahve içmesinden
- 1p **25** Dönemin gezginlerinden J. Wild kahvehaneler hakkında ne söylemiştir?
A ayaklanma ya da ayaklanma hazırlığı yapılan yer
B işi gücü olmayan aylakların yeri
C mektebi irfan sahibi kişilerin gittiği yer
D müzisyenlerin de bulunduğu yer

Tekst 9

- 1p 26 Wat is de relatie tussen de eerste en de tweede alinea?
- A In de eerste alinea wordt een inleiding gegeven en in de tweede alinea wordt het onderwerp uitgewerkt.
 - B In de eerste alinea wordt een probleem gegeven en in de tweede alinea een oplossing aangedragen.
 - C Zowel in de eerste als de tweede alinea wordt een probleem behandeld.
 - D Zowel in de eerste als de tweede alinea worden voorbeelden gegeven.

GURBETÇİLERİN OKULA İLGİSİ

Avrupa'da yaşayan yeni kuşak Türklerin sinema, müzik ve iş dünyasında gösterdikleri performans, dikkatleri gurbetçilerin eğitime olan ilgilerine çevirdi. Yapılan incelemelerde AB'de yaşayan Türklerin eğitime olan ilgilerinin azaldığı ve bu oranın ABD'de arttığı görüldü.

Milli Eğitim Bakanlığı verilerinden yapılan incelemede, AB'de yaşayan Türkler'in 2003 yılında bir önceki yıla oranla okul öncesi eğitim, ilköğretim, özel eğitim, mesleki öğretim ile ortaöğretimdeki sayılarında ciddi azalışlar olduğu ortaya çıktı. AB ülkelerindeki Türkler arasındaki okula gitme oranı 2003 yılında bir önceki yıla oranla; Almanya'da yüzde -6.9, Avusturya'da yüzde -5.7, Belçika'da yüzde -41.6, Danimarka'da yüzde -2.5, Finlandiya'da yüzde -90.8, Fransa'da yüzde -23, Hollanda'da ise yüzde -3.6 olarak gerçekleşti. Tek artış ise yüzde 12.9 ile İngiltere'de görüldü. ABD'de yaşayan gurbetçilerin 2003'te bir önceki yıla göre ise yüzde 234.9 oranında rekor artışı oldu. 2002 yılında okul öncesi eğitimde bulunan 3 bin kişi yüksek öğretim hariç tüm okuyanları kapsarken, 2003 yılında bu sayı okul öncesi eğitimde bin 277, ilköğretimde ise 8 bin 771 olarak gerçekleşti.

Tekst 10

- 1p 27 John Lennon neden gitarı bırakmak istemiş?
A Bu enstrümanı önceleri sevemedi.
B İyi bir yeteneği yoktu.
C İyi çalmak için çok zaman gerektiriyordu.
D Öğretecek kimse yoktu.
- 1p 28 Door wiens uitspraak is John Lennon doorgedaan met gitaar spelen?
Schrijf de naam van die persoon op in de uitwerkbijlage.

Neredeyse gitarı bırakıyormuş

Beatles'in efsane ismi John Lennon'ın sadece 2 ders aldıktan sonra gitardan vazgeçmek istediği ortaya çıktı. BBC'ye konuşan, Lennon'ın okul yıllarındaki grup arkadaşı Colin Hanton, ünlü müzisyenin bugüne kadar bilinmeyen ilginç bir sırrını açıkladı. Grupta davul çalan Hanton, Lennon'ın Eric Griffiths'le birlikte gitar çalmayı öğrenmeyi gerçekten denediklerini, ancak 2 ciddi dersin ardından bu enstrümanı çok zor bulduklarını söyledi.

Hanton'a göre Lennon, "Bu enstrümanı düzgün çalmak için sonsuza kadar zaman gerekiyor" diyerek gitardan vazgeçmek istedi.

"O zamanlar sadece okul grubunda çalışıyorduk. Herhangi birimizin gelecek ve yeteneklerimizin farkında olduğunu sanmıyorum" diyen Hanton, John Lennon'ı gitarı bırakmamaya ikna eden kişinin, herkesin bir enstrüman çalacağını ispat eden 'skiffle' ustası Lonnie Donegan olduğunu söyledi. Donegan'ın "Üç akor ve ortalığı sallayacak bir ritm yeter" sözlerinden çok etkilenen Lennon ve Griffiths o gece yeteneğin çok da önemli olmadığını anlayarak gitarı bırakma düşüncesinden vazgeçmiş.

Tüm zamanların en iyi grupları arasında yer alan Beatles'in 'ağır topu' Lennon'ın imzasını taşıyan bir çok şarkı 60'larda tüm dünya listelerinde zirveye oturmuştu.

Tekst 11

O tarih yazdı, şimdi onun tarihi yazılıyor

İstanbul'un yaklaşık 200 yıllık tarihine tanıklık eden, sanatçıların buluşma merkezi Kamondo Apartmanı hakkında yazılacak bir kitap için bilgi ve belge sahipleri aranıyor

ANKA

Katolik Kilisesi Mahkemeleri'nden kaçarak Venedik'e, oradan da Osmanlı'ya sığınan Kamondo Ailesi'nin, İstanbul'da yaşadıkları, pek çok ünlüye de ev sahipliği yapan Kamondo Apartmanı'nın sakinlerinin tarihi yazılmaya başlandı. Şimdi bu amaçla, apartmanda yaşayanlar ve bu konuda anıları olanlar aranıyor.

Galata Kulesi'nin hizasındaki Serdar-ı Ekrem Sokak'ta bulunan binanın sakinleri arasında, çatı katını atölye olarak kullanan Abidin Dino'nun yanı sıra Sait Faik, Yaşar Kemal, Orhan Veli, Oktay Rifat, Melih Cevdet Anday gibi yazarlar da vardı.

'Bina ve yaşayanları hakkında bilgi ve belge sahibi olanların' tanıklığına ihtiyaç duyulan bina, zamanında hareketli bir yaşamın da merkeziydi. Örneğin, kuruluş tarihi 1868 olan 'The Levant Times and Shipping Gazette' isimli gazete bu binada yayımlanmıştı.

Cumhuriyet dönemi sanat tarihine 'Yeniler Grubu' olarak geçen ünlü ressamların anıları da Kamondo Apartmanı'nda yaşandı. Abidin Dino'nun aralarına girmesiyle yeni bir rüzgâr estiren grubun ünlü 'Liman Sergisi' de aynı ressamlarca bu binada hazırlandı. Dino'nun kiralayıp resim atölyesi olarak kullandığı çatı katı, önde gelen mimarların birlikte sanat ürettikleri mekân oldu.

Kamondolar'dan Gerson kardeşlere miras yoluyla geçen bina, 1976'da, içlerinde Sultanhamamlı bir kumaş tüccarının da bulunduğu 8 kişilik bir ortaklığa satılırken, 1982'de ise ikinci derece tarihi eser olarak ilân edilmişti.

- 1p **29** Waarom is de familie Kamondo gevlucht?
- A om artistieke redenen
 - B om criminele redenen
 - C om economische redenen
 - D om godsdienstige redenen
- 1p **30** Waarvan of van wie wordt de geschiedenis in een boek beschreven?
- A van de bewoners van het Kamondo-huis
 - B van de bouwmeesters van het Kamondo-huis
 - C van de bouwstijl van het Kamondo-huis
 - D van de omgeving van het Kamondo-huis
- 1p **31** Wat maakte het Kamondo-huis zo interessant, volgens de tekst?
- A het lag vlak bij de Galatatoren
 - B het was een centrum van handel
 - C het was een centrum van kunst
 - D het was van de sultans
- 1p **32** Wie of wat was Abidin Dino?
- A een bouwmeester
 - B een koopman
 - C een schilder
 - D een schrijver

Tekst 12

Çin'in aranan mankeni Türk kızı Bengü

LEVEND ULUÇER / PEKİN (DHA)

- 1 Çin'in başkenti Pekin'de öğrenim gören Bengü Ergin, ülkenin aranan mankenlerinden biri oldu. İlk başlarda mağazalarda ürün tanıtımında hosteslik yapan Ergin, çok kısa sürede fotomodel olarak dergi kataloglarına kapak da oldu. Ardından podyumlarda televizyon reklamlarında boy göstermeye başladı.
- 2 Fotomodellik kariyerinin üst noktası olan dizilerde de rol alan Ergin, Sinoloji eğitiminin kalan son altı ayını tamamlamak için yakında Türkiye'ye dönüyor. 7 Ağustos 1985, Ankara doğumlu olan Ergin, halen Ankara Üniversitesi Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi, Sinoloji öğrencisi. "Çince Çin'de pekişir" diyerek bir süreliğine Çin'e gelen öğrenciler kervanına katılan Ergin, 11 ay önce kendi olanaklarıyla geldiği Çin'de Pekin Normal Üniversitesi'nde Çin Edebiyatı okumaya başladı. Öğrencilik yaparken model ajans avcıları tarafından keşfedilen Ergin, Türkiye'de de kısa bir süre yaptığı fotomodelliği, Pekin'de de sürdürmeye karar verdi.
- 3 Pekin'in en ünlü alışveriş merkezi Wangfujing'deki tanınmış bir ayakkabı mağazasında mankenlik ve tapınaklarda yapılmış çekimlerde fotomodellik yaptı. Ergin, ayrıca Moğol kaşmiri üreten ünlü bir firma için televizyon reklamlarında oynayıp, bir ajansın hazırladığı dergi kataloğunun kapağında yer alınca piyasada daha çok tanınır oldu.
- 4 "Hiç sorun çıkarmadığım için çok hızlı yükseldim. Çok iyi bir Türk imajı çizdiğimi övünerek söyleyebilirim" diyen Ergin, Pekin'de iki ay kadar Microsoft'ta çalıştığını ve bir yazılım programını İngilizce'den Türkçe'ye, Türkçe'den de Çince'ye çevirdiğini söyledi. Çin edebiyatında uzmanlaşmak isteyen Ergin, "İnşallah roman çevirileri yapabilecek düzeye geleceğim" diyor.
- 5 "Ailemizde herkes bir şekilde ya yurtiçinde ya da yurtdışında üniversitede kalıp akademisyen olmuş" diyen Ergin, gelecekle ilgili planlarını da "Herşey bir yana, en çok istediğim aslında üniversitede kalmak. Dizi oyunculuğunu bilemem ama eğitimimi devam ettireceğim kesin. Bunu Çin'de yapacağım" sözleriyle özetliyor.

- 1p **33** Bengü yakında neden Türkiye'ye dönüyor? (2. paragraf)
- A Ailesini ve arkadaşlarını özlediği için.
 - B Eğitimini tamamlamak için.
 - C İş teklifi aldığı için.
 - D Oturum izni bittiği için.
- 1p **34** Bengü'nün Çin'e gidiş sebebi nedir? (2. paragraf)
- A Çincesini ilerletmek için.
 - B Tatil yapmak için.
 - C Türkçe öğretmek için.
 - D Türkiye'yi tanıtmak için.
- 1p **35** Bengü hangi yaptığı işten sonra ünlü olmaya başladı? (3. paragraf)
- A çevirmenlik
 - B kapak yıldızlığı
 - C mankenlik
 - D modacılık
- 1p **36** Bengü gelecekle ilgili planlarını nasıl açıklıyor? (5. paragraf)
Bengü iyi bir ...
- A Akademisyen olmak istiyor.
 - B Dizi oyuncusu olmak istiyor.
 - C Manken olmak istiyor.
 - D Reklamcı olmak istiyor.

Tekst 13

Bilgisayarın baş düşmanı

Konya'da bilgisayar satış ve bakım hizmeti veren bir şirketin İşletme Müdürü Ali Yılmaz, AA muhabirine yaptığı açıklamada, kullanımı hızla yaygınlaşan bilgisayarın, artık pek çok kişinin vazgeçilmezleri arasında yerini aldığını belirtti.

Sorunsuz bir bilgisayar kullanımı için, kaliteli bir bilgisayar edinmeniz yeterli değil. Bilgisayar bakımının da büyük önem taşıdığını anlatan Yılmaz, ancak, Türkiye'de özellikle amatör düzeyde kişisel bilgisayar kullananların büyük bölümünün, bakım konusunda gerekli hassasiyeti göstermediğini söyledi. Daha sonra şunları ilave etti: "İşlemcinin yanması durumunda oluşacak ekonomik maliyetin bedeli 300-400 YTL'yi buluyor. Ortamdan aldığı havayı bilgisayar kasasının içine aktaran fanların en büyük düşmanı ise ortamdaki tozdur. Fanın ya da soğutulacak parçaların üzerine biriken tozlar, aşırı ısınmaya bağlı olarak bilgisayara ciddi arızalar verebilir." Yılmaz, evlerde, işyerlerinde ya da bürolarda, bilgisayarın bulunduğu hemen her yerde belli miktar tozun bulunmasının kaçınılmaz olduğunu, bilgisayarın tozla temas etmesinin tamamen engellenmesinin ise son derece zor olduğunu belirtti.

Bilgisayarın en pahalı parçası olan işlemcinin yanmasıyla sonuçlanan toz birikmesinin en net sinyalinin ise 'ekran donması' olduğunu anlattı. Yılmaz, "Üzerinde çalıştığınız bilgisayarın ekranı aniden donar, mouseyi bile çalıştıramazsınız, bilgisayara müdahale edemezsiniz. Ancak bilgisayarı power düğmesinden kapatıp yeniden açabilirsiniz. İşte bu arıza şekli, bilgisayarın toz birikmesine bağlı sorunlar yaşamaya başladığının, en önemli göstergesidir" diye konuştu.

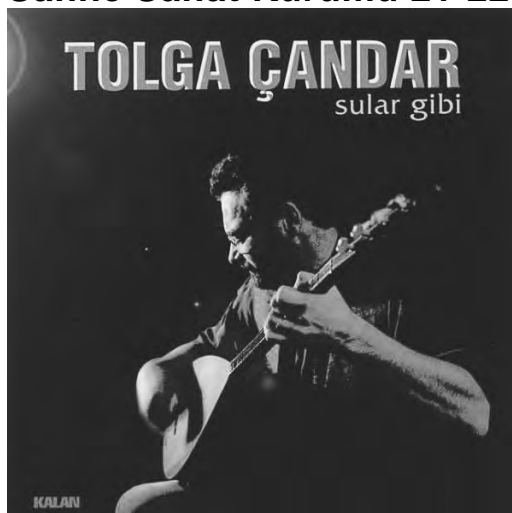
Yılmaz, kasası orijinal olmayan bilgisayarda daha sık yaşanan, toz birikmesine bağlı bu tür sorunların, data kaybına ve ekonomik zarara neden olduğunu vurguladı. Benzer sorunlarla karşılaşmamak için bilgisayara en fazla 2 ayda bir bakım yapılması gerektiğini, bu işlemin maliyetinin ise 20 ile 30 YTL arasında olduğunu sözlerine ekledi.

- 1p **37** Wat is er volgens Yilmaz aan de hand als het scherm van de computer blijft hangen?
Volgens Yilmaz komt dat, doordat
- A de aan- en uitknop kapot is.
 - B de muis niet meer werkt.
 - C er veel stof in de computer zit.
 - D het computergeheugen vol is.
- 2p **38** Schrijf twee gevolgen van het niet onderhouden van je computer op, volgens de tekst.
Je moet in het Turks antwoorden.
- 1p **39** Hoe kun je het beste je computer beschermen, volgens de tekst?
- A De computer goed laten onderhouden.
 - B Een hoesje over de computer doen.
 - C Een kwalitatief dure computer kopen.
 - D Zo af en toe de computer uitzetten.

Tekst 14

- 1p 40 Waardoor is Tolga Çandar volgens de tekst bekend geworden?
- A Door het maken van popmuziek.
 - B Door zijn eigen stijl van zingen.
 - C Doordat hij liedjes schrijft.
 - D Doordat hij protestmuziek maakt.
- 1p 41 Waar gaat het toneelstuk 'Ada' over?
- A avonturen op een eiland
 - B de leefsituatie van buitenlanders
 - C gevangenschap op een eiland
 - D schending van mensenrechten

Sahne Sanat Kurumu 21-22 Nisan Tiyatro ve Müzik Geceleri

Ege Türkülerinin Güçlü Sesi TOLGA ÇANDAR ve ANKARA TİYATRO FABRİKASI 21 ve 22 Nisan'da Hollanda'da Sizlerle...

Seksenli yıllarda türküye getirdiği yeni yorumla tanınan Tolga Çandar, kendisiyle özdeşleşen Ege türkülerini söylemeye devam ediyor ve 21-22 Nisan'da Hollanda'da Sizlerle...

1980'lerde türkülere çağdaş bir üslupla yaklaşan Tolga Çandar, yaklaşık çeyrek asırdır müziğin içinde. Üniversitede

okurken üç arkadaşıyla birlikte kurduğu Çağdaş Türkü Topluluğu'yla müzik serüveni başladı. Bugüne kadar, aralarında 'Kar Yangını', 'Türküden Şarkıya', 'Sen Türkülerdesin' ve 'Aşikâr' gibi klasikleşmişlerin de bulunduğu 10'un üzerinde albümle, müzik hayatını devam ettiriyor...

Sahne Tiyatro ve Müzik Gecelerine Ankara Tiyatro Fabrikası "ADA" adlı oyunuyla katılıyor. ADA oyunu tanınmış Güney Afrikalı yazar Athol Fugard'ın. Bu oyunda, Nelson Mandela'nın da 17 yıl hapis yattığı Robben adasındaki mahkumların yaşamından yola çıktı. Dünya çapında insan hakları ihlallerini konu aldığı ve 'Tüm dünyamız Robben adası mı oluyor yoksa?' sorusunu da sorduğu bir oyun. 'ADA' oyunu daha evrensel bir yorumla işleniyor ve oyun kısmen müzikal.

Tekst 15

- 2p 42 Welke twee universiteiten zijn het meest in trek bij de leerlingen, volgens de tekst?
- 1p 43 Wat is de favoriete studierichting van de beste leerlingen van een school?
Je moet in het Turks antwoorden.

Favori üniversiteler

Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi'nin (ÖSYM), yükseköğretim kurumlarına yerleşen öğrencilere ilişkin 2003 yılı istatistikleri, lise birincilerinin tercihlerini ortaya koydu. İstatistiklere göre, 2003 yılında üniversitelerde okul birincileri için ayrılan toplam 4 bin 859 kontenjandan ancak 2 bin 603'ü doldu. En fazla lise birincisi, İstanbul ve Marmara üniversitelerine

yerleşmeye hak kazandı.

Gazi Üniversitesi'nde lise birincileri için ayrılan 320 kontenjandan 220'sine, Selçuk Üniversitesi'ndeki 265 kontenjandan 147'sine, İstanbul Üniversitesi'nde 214 kontenjandan 132'sine, Marmara Üniversitesi'ndeki 171 kontenjandan 129'una, Atatürk Üniversitesi'ndeki 197 kontenjandan 117'sine yerleştirme yapıldı. En favori üniversiteler: İstanbul ve Marmara

En fazla lise birincisinin bu üniversitelere yerleşmesine karşın kontenjanlarının büyük bölümü boş kalırken, Boğaziçi Üniversitesi'nin ayırdığı 44 kontenjanın tamamı, ODTÜ'nün ayırdığı 77 kontenjandan 75'i doldu.

Lise birincisi olan öğrencilerin en çok yerleştiği fakülteler eğitim fakülteleri oldu. Eğitim fakültelerinde ayrılan 1080 kontenjana, birincilerin 1024'ü yerleşmeye hak kazandı. İktisadi ve idari bilimler fakültelerinde ayrılan 740 kontenjandan 171'ine, mühendislik fakültelerindeki 414 kontenjandan 197'sine, fen-edebiyat fakültelerindeki 830 kontenjandan 273'üne lise birincisi yerleştirildi. Üniversitelerde olduğu gibi alanlarına göre fakültelerde de lise birincilerine ayrılan kontenjanların büyük bölümü boş kalırken, diş hekimliği fakültelerindeki 27 kontenjanın tamamı, eczacılık fakültelerindeki 24 kontenjanın tamamı, tıp fakültelerindeki 126 kontenjanın 125'i doldu.

Bu arada Açıköğretim Fakültesi'ndeki 61 lise birincisi kontenjanının 22'sine yerleştirme yapıldı.

Tekst 16

- 2p 44 Van twee in de tekst genoemde namen van stadswijken is de herkomst onzeker.
→ Schrijf die twee namen op in de uitwerkbijlage.

İstanbul'un semt isimleri nereden geldi?

Hasan Türkan / AA

Tarihi ve kültürel zenginliği, kalabalık nüfusu, dinamizmi, gece-gündüz ve iş yaşamının yanı sıra sorunlarıyla da dünyanın önde gelen metropollerinde arasında sayılan İstanbul, semt isimleri ve bunlarla ilgili anlatılan efsanelerle de dikkati çekiyor. Örneğin:

Aksaray'ın, Fatih Sultan Mehmet'in sadrazamı İshak Paşa'nın İç Anadolu Bölgesi'ndeki Aksaray'ı ele geçirdikten sonra o bölgede yaşayanları buraya gönderdiği ve semtin adının buradan geldiği biliniyor.

Bebek ile ilgili olarak anlatılan 2 rivayetten birinin, Fatih Sultan Mehmet'in bölgeyi koruması için gönderdiği bölükbaşının "Bebek" lakaplı olması, diğerinin ise "padişahın semtteki bahçesinde gezerken yılan görüp korkan şehzadesine 'bebek' demesi ve bundan sonra bahçesinin 'Bebek Bahçesi' olarak anılması" olduğu anlatılıyor.

Beşiktaş ismiyle ilgili anlatılan 2 rivayetten biri, semtin ismini Barbaros Hayrettin Paşa'nın gemilerini bağlamak için diktirdiği 5 taştan aldığı, diğeri de burada yaptırılan kiliseye Kudüs'ten getirtilen beşik taşından geldiği yönünde.

Beyoğlu semt adını, eskiden burada oturan Venedik prensine 'Bey Oğlu' denmesinden aldı.

Galata İtalyanca'da 'denize inen yol' anlamına gelen 'galata' kelimesinden geldi.

Taksim adının anlamı 'dağıtım' olup Osmanlı döneminde suyun halka dağıtıldığı yer olmasından kaynaklandı.

Üsküdar'ın eski Rumca adı 'Skutari'yken zamanla Türkçeleşerek Üsküdar'a dönüştü.